

Yttrande beträffande frågan om advokatens skyldigheter och ansvar vid processföring i domstol

För tilltron av rättsväsendet är det av stor vikt att medborgaren upplever att rättvisa skipas både materiellt och formellt. Detta är av betydelse i både brottmål och tvistemål. Mankerar rättsapparaten uppkommer i dylika fall nya skador och onödigtvis nya brottsoffer. Den som är oskyldig och förfördelad av någon part blir ibland även förfördelad av samhället genom ett rättsligt utfall. Detta behöver inte vara domstolens fel, utan felkällan kan även finnas hos åklagare och polis men även hos advokat.

När det gäller advokatkåren har en offentlig utredning (SOU 1999: 31) presenterats i syfte att åstadkomma en bättre kvalitet hos kåren och den disciplinära tillsynen. Advokatsamfundets disciplinnämnd hanterar emellertid i princip endast etiska frågor mot bakgrund av samfundets vägledande regler. Advokatens kunskap respektive brister, det utförda arbetet, dennes rättsutredningar och strategi är inte ägnade att vara föremål för disciplinär prövning.

Råkar en klient och huvudman ut för skada på grund av den anlitade advokatens oaktsamhet och misstag måste frågan därför prövas i domstol. Vanligen inser inte den inom juridiken obehövande uppdragsgivaren att advokaten varit vårdslös, okunnig eller kanske t o m trolös. Låter den missnöjde klienten utreda ärendet hos annan advokat går denne ibland "balansgång" för att tillvarata sin kollegas intressen. Skadan för klienten blir därigenom icke åtgärdad utan nya kostnader uppstår, både för individ och samhälle.

Rättsfall saknas för belysning av vilka krav man har rätt att ställa på sin advokat i en process.

Det ärende som i föreliggande tvist är föremål för begäran om prövningstillstånd synes innefatta flera juridiskt intressanta frågor som borde belysas av Högsta domstolen. Hovrätten har inte lämnat någon motivering i sin dom. Ängelholms tingsrätt har avgivit ett "betygsutlåtande" av svaranden, vilket icke yrkats av någon och går stick i stäv med den opartiska rättsutredning som grundat stämningsansökan.

I bakomliggande rättsfall NJA 1992 s 403 har HD i sin dom och förarbeten pekat på den alternativa grund (pkt 5.1) som både huvudmannen och motparten uppfattade att advokaten åberopade i Malmö tingsrätt. En intressant fråga är vem som bör ha bevisbördan om ombudet inte utför mottaget uppdrag i enlighet med huvudmannens begäran men dock på så sätt att det ser ut som om uppdraget utförs på önskat sätt?

Enligt domen i Ängelholms tingsrätt hävdade advokaten LS att det skulle ha varit förödande om det framkom att standardavtalet EÅ 85 utgjort förlaga till specialavtalet. En intressant fråga som därvid förtjänar belysas är huruvida advokaten borde avstå en skadeståndstalan på den enda grunden (pkt 3.1) eller enligt försiktighetsprincipen borde ha garderat sin talan med den med god bevisning (bl a fyra vittnen) processbara grunden 5.1?

Det måste anses viktigt för allmänheten att advokatens uppgifter och skyldigheter som fri företagare bland rättens officiella aktörer närmare belyses och normeras för att undvika att brottsoffer av exempelvis ekonomisk och social natur uppstår genom rättsapparatus försorg. Högsta domstolen bör därför enligt vår mening låta pröva detta till sitt materiella innehåll väl passande ärende.

2000-02-10

Hans Keitel